

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (ATALANISTA)

Any 6.—Núm. 276.—Dissapte 18 de Novembre de 1905

LO QUE VOLEM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a l'organización interior de nostra terra; volém que catalans sianlos jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància's plets y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de l'Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897)

¡ARA'L BLOCH!

Já no sé ab quina forma s'ha de demanar, já no sé de qui ha de neixer lo primer pas cap al *for*, no cap al *dir*, però ja s'inspira per tot la necessitat, l'urgència de constituir lo bloch del catalanisme, ja es un desitj unànim, ja es una qüestió d'impossible diacció.

Avuy, això, es l'últim pas que fa falta donar pera entrar en franca y ràpida creixensa.

Molt digne, hermosíssim es lo triomf del catalanisme barceloní en las últimas eleccions de régidors. Extraordinaria es la disciplina, l'entusiasme, de que ha fet explèndida manifestació la benemerita «Lliga regionalista»; però, no tot lo nacionalisme català's donarà per satisfet ab un triomf polítich; l'aplaudirà tot-hom de casa nostra, però ab això, se veurà més encara la necessitat de buscar y obtenir lo triomf en altres aspectes de nostra santa causa, perquè's dirà *¿si en una urbs tan gran, de complexitat tan immensa, ab una forsa contraria a la nostra, si be pertorbadora, numerosíssima, s'ha pogut vencer usant d'un procediment electoral deficient, que no's faria sumant totes las energias pera constituir solidament una entitat ben vigorosa que amparés per de prompte, al català contra tota mena de vexacions d'ara y las que vindrà?*

¿Es possible que'l entusiasmes que aquesta elecció ha despertat, despareixin després, no s'aprofitin pera fer la gran y fecunda abraçada entre tots los verdaders catalans, entre'ls catalans redimits? Nosaltres fins creyem que, pera'l bé de nostre renaixement, de l'entusiasme per la Patria no se'n pot usar temporalment, creyem que se'n ha d'aprofitar fins l'última engruna, s'ha de portar a bons acumuladors pera poder usarne'l dia que convingui... que ja vindrà'l dia que convindrá.

¿Qué farèm, què'n treurem de salvar lo municipi de Barcelona si hi ha tants y tants municipis de Catalunya, l'inmensa majoria, que restan embrutits en poder del més fastigós caciquisme?

Tots constituim Catalunya, tots tenim un enemic comú, y'l nostre esforz s'ha de sumar y ben aprofitar tot pera formar un nucle salvador, una entitat catalana que tregui de las mans dels dèspots locals, miserables, si bé fells, representants d'un poder central, i s municipis.

L'esforz isolat d'una població de vida tan migrada que'l que'n són fils ne semblan hostes y humilment tenen de recullir las engrunas que se'ls hi llenjan per enganyar la fam, l'esforz individual d'aquests desgraciats, no pot fer res més que posarlos en perill de perdre fins las miserables engrunas que se'ls hi donan per arroseggar una vida d'humiliació constant. Mes aqueix esforz sumat a la causa comú, dóna dret al profit del mateix, encorat-

ja y fa esperar ab confiansa la redempció.

Es tota l'estimada Catalunya alhora, lo que s'ha de salvar, es tota nostra dolsa Patria la que se ha de redimir.

Já no sé qué passará al «Banquet de la Victoria», ja no sé si las nuyoladas que anuncian arreu la formació del bloch s'ajuntaran y formaran espessa y amenassadora tempesta, ja no sé si d'allí sortirà l'auja nostra, però jo hi vull creurer, porque allí hi serà tota nostra terra y l'abraçada, per més que no's pensi, per més que sembla aviat, se farà, porque tots se regoneixerán germans y'll crit de la sàncs los farà confrades y estimarse, porque l'un encoratjarà a l'altre, y a tots las gloriosas quatre barras nostras.

Y la Patria, la Mare Catalunya mirarà als seus fills y per primera vegada en 194 anys, riurà plàcidament, esperant ab confiança la seva pròxima resurrecció.

GUILLÉM DE VINATEA.

ALS TARRAGONINS

Mentre a Barcelona, cap y casal de nostra Catalunya, en lo centre més important de l'Industria y'l Comerç, l'avens del moviment nacionista ha alcansat proporcions gegantines, fins al punt de que per tot ahont se respira activitat, s'hi veu l'influensa benefactora del Catalanisme, en cambi la comarca tarragonina permaneix indiferent, gairebé dormida respecte l'espírit de deslliuransa de nostra terra. Per això'm dirigeixo exclusivament en aquest article als de nostra comarca, als que viuen en aquest tròs bennet de terra catalana, que malgrat haverli concedit la Provïdencia condicions naturals de excepcional importància, viu una vida raquítica, sa riquesa, va sent cada dia més migrada y que de seguir com fins ara s'hi faria impossible la vida, s'impulsaria l'emigració, succeiria lo que li succeí al Priorat quan la devastadora plaga de la filoxera.

Sí. A vosaltres, agricultors y propietaris del plà, industrials y comerciants de las vilas y ciutats més importants de la província, especialment de Reus y Tarragona, a vosaltres endresso lo que s'ha escrit, pero que sortiu de l'ensoñiment que vos fa sens adonarvos en esclus dels polítics de Madrid y de sos funestos representants en cada poble. No es perè, no, mentre imperi'l règim centralista en l'Estat Espanyol, que vostres camps pugui conrearse de gaudament per fer abundant y rica sa producció; que vostres negocis industrials y mercantils vos proporcionin sanejats beneficis; que vostres empresas siguin pròsperas; tot al contrari, l'obra gubernamental se limitarà com fins al present a l'imposició de novas cargas y contribucions, a pactar ab los altres Estats uns convenis sempre en perjudici de vostres interessos, a enviarlos nous remats d'emplets de tota classe pera que mitjansant l'odiós expedienteig forma clàssica de resoldre los assumptos lo centralisme, vos aborreixin per tots costats y mentres tant vagin ells vivint y cobrant la miserabile nomina. Tindrà Mestres castellans, que vostres fills no entendran y per conseguent mal podrán aprender; Secretaris, nombrats pel poder central, que vos manarán a tort y a dret; Notaris, que no vos compendrán quan tinguerà a bé disposar de vostres interessos, y qui sab si vindrà dia que no podreu sortir de casa sens pagar un dret de lliure circulació.

Això es lo fruit que pot donar

aquest arbre corsecat del centralisme. L'efecte ha d'ésser forsolament de la mateixa naturalesa que la causa o principi que'l produceix; aixís, doncis, essent desacreditat, inepte, absorvent y repugnan lo sistema centralizador, que mata l'iniciativa dels pobles y de sos habitants, que aniquila l'acció lliure dels sers y las colectivitats, no pot donar de sí més que consequencies deplorables. Los principis en que's fonamenta'l centralisme, las arrels d'aquest arbre de la mort, són podrits y corcats y es impossible que sos fruits puguin madurar y arribar a felis terme. De consegüent, baix l'imperi y dominació de dit centralisme no hi espereu res práctich per vosaltres, res de profit pels vostres interessos, no espereu més que decadència, enrunament, tristesa, defalliment, miseria.

Mes ara, perdonèume de que vos acusí de complicitat en aquesta obra de destrucció y abandono que desgraciadament vé realisant aquest Estat purament artificial, l'Estat Espanyol. Diu lo refrà que «*cada poble té lo govern que's mereix*», analisat, donchs, lo character del nostre govern, coneixerem lo del nostre poble. Efectivament, un poble treballador, que té ganas de vida y de progrès, que busca llibertat y civilisació, no permetrà jamay que sigui governat per gent retrògada y oscurantista, per gànduls y viciats. Busquèu los p'issos més avents del món, mirieu qui són los que's governan y trobareu gent d'empenta, inteligenç, grans estadistas, que saben lo que portan entre mans, ja que de no ser aixís, l'acció civilisadora dels seus pobles los allunyarà del poder, los farà caurer del seu pedestal. Ara bé, Espanya está constituida per pobles de geni different, de distinta rassa, y si a uns va bé lo modo d'ésser dels que ns governan, o sigui, los que sols buscan la protecció oficial y'l favoritisme, a altres, los que treballan y confian solzament ab las seves forças y'l seu valer, no poden conformarse en ésser tractats d'igual manera. Y com sigui que vosaltres, agricultors, propietaris, industrials y comerciants de Tarragona, sóu catalans y per tant perteneixeu a un poble que treballa per poguer figurar al costat de las Nacions civilisadas, veniu inclosos en los que deuen protestar de l'acció y la tutela incivilisadora d'aquest Estat, artificios y burocràtich.

Ho feu així? Ah! desgraciadament, no. Heu preferit fins ara passar per tot, pagant los impostos més arbitraris y exorbitants, sufrint lo caciisme més repugnant que en tots los ordes de la vida impere en nostra província, cumplir com a mans anyells totas las disposicions caprichosas que han anat dictante en los Ministeris, vos heu contentat los uns en figurar en los partits politichs turnants en lo poder de l'Estat per disfrutar tal vegada d'una insignificant participació d'aquest artifici, d'aquesta fanfarronada oficial, y'ls altres, a quins los seus camps o'ls seus negocis proporcionan encara lo sufficient per viure decentment, permaneixeu allunyats de tot lo que's refereix a la política general, provincial o local, y heu donat pas als que sols esperaven la vostra renúncia o retiro pera fer de las sevas; no heu volgut saber mai res d'eleccions, ni de vots; haveu predicat indiferència a aquellas coses y vos heu anat contentant en vostra dissòrt creyent ridicolament que lo que passa en nostre país passa també en tots los altres, y que la cosa no té remey perquè tots són uns, blançis y negres, perquè la política es una farsa.

Això heue sancionat l'obra maligna del centralisme; ab la vostra passivitat y inèrcia, heu fomentat la vida y la prosperitat dels polítics d'ofici, en una paraula, heu sigut complis de nostra desgracia.

Jo bé se que particularment obriu los ulls a la rahó, esteu penetrats dels desacerts dels governants espanyols

y reprovèu la seva conducta, que'l que's critiquèu y maleiu com a causants de la ruina de vostras hisendas y de vostres establements; que aplaudiu ab entusiasme als vers héroes capdevanters del movement autonomista, perquè vosaltres la sentiu més que ningú la necessitat de l'autonomia de nostra Catalunya, de nostres comarcas y de nos tres municipis, mes això no es suficient per obtenir lo desvetllament de nostre poble, no n'hi ha prou ab aplausos, són necessaris actes d'adhesió, fent us del dret de sufragi a favor de las personas que's presten a defensar nostra autonomia, contribuint ab vostres diners al foment de las institucions d'ensenyança catalana y al de las associacions encamíadas a la reconquesta de nostra personalitat, comunicantse los uns ab los altres per unir l'esfors de tots y lluitar en tota forma y fent tota mena de sacrificis en favor de nostra santa causa.

Aquí teniu, encara que no eloquient, exposats los dos camins a seguir, de vosaltres depen que Tarragona treballi lo que li correspon en bé de vosaltres mateixos; de continuar pel camí emprès arribarà, no ho dubteu, la vostra ruina y la de vostres conciudadans; en cambí, contribuint y lluitant a favor del movement autonomista català esdevindrà forsolament l'enderrocament de l'odiós centralisme y la consegüent entronisació del règim de la llibertat, l'implantació de nostra autonomia.

EMILI VIDAL.

pera cap obra santa, pera tot lo que sublima a l'home, fentlo digno de llurs consemblants.

(De *El Poble Català*).

Visca'l sufragi

Era la matinada d'un diumenge; una animació inusitada s'observava arreu y carrers y plassas s'anaven omplint de gent de tota mena. Una germanor inusitada havia fet lloc al natural apartament que d'ordinari existia entre'ls habitants de l'heròica ciutat; ciutadans que ni'l bon dia se acostumava a donar, departian amigablement en grups y grupets que's formavan y disoliana ab vertiginosa pressa y senyors dels més pretenciosos s'havien convertit en veritables raspalls que poch a poquet anaven trayent la pòls encarrenquada dels juchs de munió d'homes que's deixaven plàcidament repicar l'espalla esperant l' hora de votar.

Cafès y tabernas vessavan d'hommes asseguts que entravan y sortien y escoltaven. Las orellas, eran aquell dia, finas com las d'un tisich d'últim grau y las trompas eustaquianas funcionaven ab finesa incomparable.

D. Fulano paga a duro.

A duro? Es un miserabil!

—Oh! ja veuràs; no tots hi podem viure al carrer gran. Fossim de las afors ja seria una altra cosa; allà pagan a 12 pessetas.

—D'això'n dich homes.

No votén en seguida si esperem la tarda farèm diners—diu un home que acabava d'entrar; m'ho ha dit lo Xampo que treballa l'elecció de Don Sempronio. Això si; ell cobrarà deu rals per barba.

—Dèu rals? Mirieu lo lloch, quin correigat!

—M'ho ha dit clar, que s'hi vol fer un vestit. Jo, al seu lloch, encara'n voldria més.

—Què vols que t'hi digui; no ho trobo bé; es un germà nostre y'n s'explota. Pot anar predicant encabat; si tots són uns embusteros.

—Calla, home, que no tens rahó; al cap-de-vall, no ho cobra de nosaltres; es lo *concejal* que ho paga.

—Bé, però...

—Calleu; ara entra D. Sempronio. Efectivament, un individu de cara farrenyota y que s'esforçava en fer tornar aimable y riallerà, s'acabava de presentar, repartint copets a las esquenes y's posava a conferenciar ab uns fulans que hi havia a la taberna.

—Joseph? convé que votin tots a primera hora; ja ho sabs que a feina feta no hi ha destorb.

—Sí senyor, però ab un duro, seguirà poca gent; si ns' anessim a las nou pessetas, seria una altra cosa.

—Vols dir, Joseph?

—Jo, com vostè vulgui; encabat no digui.

—Bé, que vagin a nou pessetas. Té compta que no ns' amagui l'ou.

—Perdi cuídadó, D. Sempronio.

—Quants n'hi han aquí?

—Una dotzena.

—Apa, feu via. Me trobareu al col·legi.

D. Sempronio surt cap al carrer mirant per tot arreu ab aire satisfet; ja's veu regidor; tants a nou pessetas, són tant; ne sortirà més barato del que's creya.

D. Lluís, un dels contrincants, seguít d'una corrua de tahuls, entra a la taberna y crida l'amo:

—Cóm està això?

—Ho pagan a nou pessetas.

—Posals a 12 y vots a l'urna; no'ds descuidéu y ull.

Surt D. Lluís salutant a tothom, dirigintse al centre electoral del seu partit a cambiar la necessaria impresió.

—Seré regidor—diu *sotto-voce*; tants a 12 són tant; ne sortirà més barato del que'm creya.

Mentrestant, a la taberna, l'animaçió creixia.

—Ja som a nou pessetas.

—No, que som a 12—contesta un altre que ve d'un altre grup.

—Això ja es més enraonat; vatau l'ou!

—Jo—diu un tercer,—no'm moch que no's pugi més; los vull rodóns.

—Esperem que vingui'l Xampo.

Passava en aquell moment una colla d'honorables electors que un esmuntidor capitanejava.

—A com aneu?—preguntan a un dels que passaven.

—Aném de quatre—contesta l'interpelat donantse quelcom d'importància.

—Jo't xot! Quin canet que farèm aquesta tardel! A quatre'ls pagan. No votem, nosaltres no tenim de ser menys que ells; no votem, encara.

—Paciencia—contesta aquell que l'volia rodóns;—esperem que vinga'l Xampo.

Y arriba'l Xampo!

Es home ben gran y gròs lo tal Xampo, un orador de club, dels de primera forsa, d'aquests que xerran molt y no treballan gaire. Se dóna aires de circumstancia y ab misteri comença a parlar a la colla d'inco-rruptes electors, en quinas mans està la sort de la ciutat trista y maladiva que pateix fa temps baix aquest jou execrable.

—Ja sabeu que os estimo y'm faig tròssos per vosaltres. D. Nemessi no volia pagar més que quatre pessetas y l'hi fet arribar a set; ja veyeu si'm recordo dels companys; s'entén cinch per vosaltres y las altres dues per mí y per soccorrer algun germà que pateixi.

Tots se miran pasmats.

—Y ara, Xampo! Si que vas lluny d'oscars; d'hont vens ara?

—Del tercer—contesta'l Xampo ja mitj encorregut.

—Del tercer? Si'ls pagan a quatre duros

—A quatre?

Lo Xampo, ab la qua entre les camas, gira esquena per amagar la vergonya.

—Vau a veure—diu;—no potser, de cap manera.—Y fuig com un condemnat entre les rialles y las mofas d'aquells quel' tenian per un oràcul.

—Ja't dich jo que si esperem al Xampo, la feyam bona. Aquesta gent són uns estraflaris; quina manera de volguens estafar. No sé qui'n santi me deté que no li inflò'ls morros al llauder del Xampo. Anémho a dir a D. Nemessi.

—Sí, sí, anémhi, anémhi.

Y se'n van en demanda d'un pre-tendent que s'ha girat trenta vegades la casaca.

..... Creix lo bullici y creix la gana. Un candidat, plè ja de desenganyos, ve-yentse'l carro pel pedregal, s'enfada y's retira.

—Vull ferloshi mal, abans; llen-saré una vintena de duros y's re-vento; que's fumin. Y atura dos o tres que passan.

—Que no voteu vosaltres?

—Encara no; nos estavain pensant aném a dinar primer y després...

—Anémhi ara; tres vots vint duros, si voleu.

—Sí senyor; vingan.

Acompanyats del candidat venia-tiu se dirigieren al col·legi y votan y després escampen la nova que corre com un llamech de banda a banda de districte, portant lo desespero als altres.

—Que reventin—diu lo derrotat renegant com un moro y fregantse las mans ab ràbia.

Y puja, puja... y se'n fan un ull de la cara, tots plegats.

..... Tocan las quatre; ab tota serietat se van fent los escrutinis y las papeletas surten de les urnes ab noms y més noms. Son uns papers blanxs, finissims, de blancura inmaculada, símbol de tota llealtat; representan lo sufragi emès per un poble conscient, y d'una intel·ligència superior, digne, molt digne, incorrupte. Poble que suspira, que somnia, que crida sempre, sempre; que clama per justícia, per administració, per deslliuransa!

Oh! Sufragi! Beneit sias!

..... Han perdut uns, han guanyat altres...; los darrers caminan alt lo cap, són vencedors; dolentes de la butxaca, los corre per dins la professió.

—Tant se val—dien los triomfa-dors,—aquests brètols s'ho fan pagar massa!

Brètols! Quins són, ahont són los brètols?

CAGLIOSTRO.

Molt bé per la Diputació

Vensudas las dificultats que l'instalació oferia, dilluns s'inaugurarà l'Escola Mercantil deguda a la lloa-

ble iniciativa de la Cambra de Comers.

La tasca ha sigut gran, més al veure tan nodrida la matrícula sols motius de satisfacció pot cabrer a aquella entitat, que, al reconstituir-se, buscà no sols los beneficis materials que podia reportar als associats sino que's preocupà de que la Cambra de Comers, comptés, com compàrtia d'aquí en endavant, ab un establiment que fós font de cultura peral perivindre y en lo que trobessin sòlida y ferma ensenyansa'ss dependent dels comers, los joves tots, los comerciants de la generació vinent.

Just és reconèixer que a l'iniciativa de la Cambra hi ha correspost tot-hom; sols una excepció hi ha hagut, excepció que no podia mancarhi en tota empresa d'esperit generós, puig may falta qui creyentse treballar a l'ombra se deixà portar de son orgull y's creu prou omnipotent, en sa superbia, pera deturar l'empenta del progrés. Mes deixant això a part, cal remarcar que desdels diputats y senadors a l'últim vehí tothom ha trobat encertada l'idea y cada hu, en la mida de sus forças, hi ha ajudat tant com ha pogut.

L'Ajuntament no ha sigut sort a la petició de la Cambra y ha cedit pera escola l'únich edifici municipal que tenia disponible y ademés una subvenció. També la Diputació provincial hauria votat un auxili pecuniari més l'estat precari de sa hisenda no li ha permès. Del patriotisme dels diputats provincials tots, en aquest assumptu, no podèm de cap de les maneras dubtarne.

Convensuda la Junta de la Cambra de comers de lo difícil que li seria a la Diputació donar una subvenció en metàlich, sollicità d'aquella corporació que li cedigués lo mobiliari de las escolas normals, que ab calitat de dipòsit y baix inventari fou depositat a l'Institut Provincial, en virtut d'una R. O. al disoldrelos aquelles. L'indicat mobiliari no pogué cedirlo la Diputació per no tenir-lo en son poder y l'Estat tamponch ha vist fàcil donarlo per ésser de propietat de la Diputació.

En aquest estat la qüestió y atenent que l'Escola s'inaugurarà demà ab moviliari provisional, ès d'agrair l'acort que la Diputació provincial prengué en la sessió celebrada'l dia 14 del corrent, a iniciativa del Diputat D. Anselm Guasch, iniciativa veritabilement patriòtica y d'una política enlairada, de la que no voldríam veure mai baixar a las Corporacions.

Com a mostra de nostra imparcialitat retallèm d'un confrare local la part de reseña de la sessió de la Diputació que's refereix a l'assumptu de la Cambra de Comers.

«13. Contestar á la Cámara de comercio que no puede la Diputación, muy á pesar suo, conceder la subvención de 3.000 pesetas para la escuela mercantil.»

El Sr. Guasch lamenta no se pueda acceder al solicitado, considerando justísimamente que ya que no se puede cooperar al sostentimiento de la escuela mercantil, se la ayude en lo posible. Recuerda que la Cámara de comercio pidió los muebles y material de las disueltas escuelas Normales, lo cual no pudo ser facilitado porque el Instituto provincial lo tenía en depósito. Posteriormente se han hecho gestiones, resultando infructuosas; más parece ahora por carta dirigida al diputado Sr. Nougués, por el sub-secretario de Instrucción pública que no puede accederse a lo solicitado por la Cámara de comercio porque el material que se reclama pertenece á la Diputación de Tarragona. Si esto es así, es realmente lamentable que no podamos conceder lo que es nuestro, concediendo á la Cámara de comercio todo el material de las escuelas Normales, ya que no podemos darle dinero para subvencionar la escuela mercantil, que honra á la Cámara y honra á Tarragona. Termina el señor Guasch aconsejando á la presidencia obra con energía y entregue esos muebles si realmente son de la Diputación.

El Sr. Olesa, coadyuvando á la petición del Sr. Guasch, propone se acuerde trasferir todos los derechos sobre el material de las disueltas escuelas Normales á la Cámara de comercio, y que esta corporación garantida con ese acuerdo, se dirija á la Dirección general de Instrucción pública.

El Sr. Guasch pide que este acuerdo se fundamente con todos los antecedentes para que la Cámara de comercio pueda hacer eficaz el resultado.

Así se acuerda.»

Copiat los anteriors paràgrafs sols nos resta tributar un sincèr aplauso al Sr. Guasch y altre no

menys entusiasta al Sr. Olesa, per las dignas frases que dedicaren a l'Escola de comers. D'aquestos aplausos no són ben participants tots los Diputats provincials que en l'esmentada sessió per unanimitat feren seves las manifestacions dels Srs. Guasch y Olesa.

Es de las pocas vegades que en Lo Camp havèm tingut ocasió d'elogiar a la Diputació provincial y a fe que voldriam que aquestes ocasions sovintegessin, puig encara que altra cosa creguin los polítichs d'ofici, nos és forsa més agradable l'aplaudir que censurar. Si freqüentment tinguesim motius de ferho no mancaria may ni a la Diputació, ni a cap altra entitat nostre més ferm apoyo. Res importa la filiació política, que los obra signen bonas y fassilas en Pere o en Pau, sempre estarèm a son costat.

La bola de neu

La Margarideta's trobà orfa de pare y mare als vuit anys. Reculida per una tia seva que no havia tingut familia y era viuda desde molt temps, la pobra noya tingue de sofrir tota mena de impertinencias y mals tractes. Rossa de cabells, xamosa de cara y d'un cayent senzill y encantador, la Margarideta atresorava, una ànimant soferta que malgrat los infortunis de que's veia enrotllada, sos il·lus no existaven un mot de queixa ni's seu ulls clars s'enterbolian mai ab les llàgrimes del sofriment.

—Margarideta, apal! a la font a omplir los cantis—li deya sa tia, Margarideta a netejar l'avirà, Margarideta a fer herba pels cunills—y li donava mil y mil encàrrechs a la vegada, que ella enllesta depressa y ab una dolsa resignació que fins sa tia, no obstant son caràcter rebech y enutjador, s'en sentia enamorada.

A mida que anà cresquent y fentse una mossa aixeràda, la Margarideta senti alejar a son entorn un aixam de dixicots fatxenders que volian posseir lo seu amor: ella's deixava estimar y no desprecia la tia ni feya mala cara a un altre, donchs en son esperit jovenívol hi niuava caliu pera apaibagar la passió de més de quatre pretendents. Sa tia no aprobá de cap modo aquestas mostras de benevolència, donchs, ja totes las feines no eran complertes ab aquella sollicitud y bon cuidado d'abans; y a l'anar a la font, lo cantiret vessava llarga estona acompañant ab lo seu glu-glu la música de la parella enjogassada y al sortir al camp pera cullir un menat d'herba per las bestiolas, seguda en lo prat ufans, la Margarideta's deixava acaronar per un bordegás que li parlava de coses engrescaduras. Sa tia s'hi enfurismá tant y tant ab las plàsticas amoroses de la seva neboda,—ella que per poca cosa ja estava al cap de munt—que per altra banda considerant que sols li forà una càrrega aguantarla per més temps, un jorn que la Margarideta entrà una hora més tard a casa, pera còure'l sopar, ab malas paraules li digué que allí no podria estarhi més, que havent mudat tant radicalment la seva conducta's veuria obligada a despedirla; en fi un reguitzell de frases aspres que a la pobra mossota li feren l'efecte de la cantarella de las onces quan se desprenen d'una desferra que's fà nosa y silenciosament l'abandonen demunt la platja.

La Margarideta tingue un greu dolor y plorà desconsolada, però resignantse a tot, ella que may havia tingut una paraula de protesta, comprende que sa tia no la veuria mai ab bons ulls y ella mateixa's colocà de minyona en una de las casas ricas del poble.

Una vegada fora de sa tia, aquesta aparenta protegir-la, més no seria molt intens lo seu carinyo quant prompte no's recordá ja d'ella; mentrest estigué servint, los seus enamorats continuaren l'assetj y un d'ells, lo més decidit, corprès de las gracies que explèndidament l'adornavan, li esbossà un quadro de venturós perivindre, valente de tots los medis per arribar a posseir-la.

La Margarideta, que era ja una xicoteta arrodonida, ben formada y escayenta, mancada d'aquel amor que saben infiltrar los pares, desjava omplenar aquest buit del seu cor, ab los afalachs d'un home que la volgués ab tota l'ànima. Ja'l trobà aquest home però'l malvat, abusant de l'estimació d'aquella flor que comensava a esbadellar als petons de la passió, n'obtingué tots los favors d'aquella criatura ignoscenta que s'amàrà insensiblement en lo pròsime d'un afecte rastrer y interessat. Més aquell home dugué fins a l'extrem lo seu abús, puig després d'haver possehit tot l'esser de la Margarideta, la llençà a la mar del món,

com una rosa que uns dits barrores han esfullat tot amanyagantla.

Desde alashoras, aquella dona jocosa s'ha devallat precipitadament tots los grahons de l'infortuni.... fou la bola de neu que a l'arrossegarse va perdent la blancor encisadora. Tingué que fugir del poble y amagar la vergonya del seu embràs entre las boiras de ciutat ahont los infelissos són en tant nombre y unas mateixas penas crían una mena de fraternitat acorronadora...; després del deslliurament, nocturna més al lloc ahont nasqué y deixantse portar per la corrent de la desgracia, mercadéj ab son còs, y continuà una vida febreu-sa de vics y de miserias.... la bola de neu anà rodant, rodolant.... empresa pel vent de las passions somoguda pel huracà del món, fins que al perdre tota la seva pureza, caigué a l'abim de lo desconegut duent en lo fons una llevor de virtut, blanca y original que no arribà a donar fruit per lleys fàtals y inexplicables.

F. OLIVES Y SIMÓ.

Comentaris

Ja haurán tingut ocasió de seguir lo procès tragi-còmic de las passades eleccions. Se pot dir que tots han quedat satisfets menys uns; los candidats de la Fatalitat republicana se'n han emportat las sèbas. La conjunció caciquista de l'Herald y'l Diario de Tarragona ha obtingut a darrera hora un segon triomf; en la rifa de regidors ha tret la grossa.

Los republicans han fet un pà com unes hosties, y dels catorze o quinze que presentaven n'han tret un parell y encara ben justos, per tres o quatre vots cada-cun. Esta vist que la república se imposa.

Tindrèm, donchs, a primers de any, un ajuntament de totas prendas, disposit a fer la nostra felicitat, si vol, perquè, *camos al decir*, hi ha pasta, molta pasta y moltes capissolas. Si ells ho volen, la ciutat farà un capgirell que ningú la podrà coneixer y *noia ave-féntz* la podrà fer renaixer desconeuguda, nova, encisadora. La *lengua de Cervantes* tornarà a ser senyora absoluta d'aquella casa, una vegada desparescuts uns quants regidors catalans que encara s'hi soplavan y s'hi sentiràn aquells magnífics discursos que abans, ab tanta delicia, s'escoltavan.

Felicitem, donchs, als nous elegits pels liberrims electors que tant bé han saput escollir entre els qui's presentaven y que tan belles probas han donat de civisme y enteresa al permaneixer sòrts a las *sirenas* enganyadoras. Així tenen de ser sempre, sempre. Als vensuts en noble lid los recomanem resignació y coratge pera soportar aitals desgracias. Déu no ho volia! Es aquesta la reflexió que's tenen de fer y no cap d'altra.

Ja ho veuen, nosaltres no n'hi tindrèm cap de regidor a la casa gran y pendrem paciencia; que'n prenguin també ells, que no són pas de pitjor condició que nosaltres.

A Barcelona, fan avuy un àpat per solemnizar la victoria dels candidats catalanistes que han sortit tots. Déu no dotze mil electors (*léase cuatro locos*) han votat com un sol home, y ab aital motiu han determinat de fer un àpat grandioso, perquè per fi de festa, no hi ha res com la *bucólica*. Totas las entitats catalanistas hi estarán representades y de tots indrets de Catalunya hi van a donar l'abrazada de germanor, donant un *mentís* aclaparador als tontos que encara treuen a relluir lo ridicol argument de la *madrastra*, història de criatures que ja tothom té per pura patranya.

L'expectació es general; hi haurà batallas formidables pera formar las comissions y las delegacions, sobre tot las delegacions.

Còm se constituirà la nova *ponentia*? Es aquesta la pregunta que ordinaria, perquè n'hi haurà de no'n faltarà d'altra!

Y's consums? Còm quedan? Vetaqui un assumptu que donrà joch, forsa joch y forsa disgustos y enrabiadas.

Ja tornèm a tindrer crisis; es una malaltia incurable aquesta y que acabará t'una manera fatal; lo diagnòstich es de caràcter reservat, molt reservat y fins nos temem que pot donar lloc a forsa sorpresas, fent que alguns regidors se trobessin *apeados*, enlairantsen algun que poch se podrà pensar may de tornar-se alcalde.

constant de la cultura, y així ma-teix han demostrat entendreho nos-tres homes de negocis, lo comers de Tarragona, esforçantse pera obti-der oficiosa, ya que oficialment no ha pogut esser, una Escola quina faltà tots deploravam y quins fruits, a ben segur fersa abundosos, a no tardar tots collirèm.

Lo Reglament que aquests días han escampat arreu, un de quins exemplars ha arribat fins a nostres mans, galanteria que agrahim ab tota l'ànima, es una bona garantia de la confiança que'ns inspira'l Pro-fessorat y la bona direcció en conjunt de tant meritoria empresa. En l'ar-ticulat de la pauta que s'imposa'l Concill administratiu de l'Escola s'hi troben coses ben novas, tendencias dignas d'aplauso, orientacions en-vers la pedagogia moderna.

Per ell se trasllueix que sos autors han fet un estudi detingut de l'alcans que ha de tenir una Escola com aquesta a Tarragona y de sus necessitats immediates tenint molt en compte's los elements que a ella han d'acudir en busca dels coneixements que neces-sitan y no perdent de vista's les escas-sos medis de que disposa la Cambra pera sostenerla.

Que's desitjaria fer una cosa ab tot rumb ho posa de manifest l'article quin, que diu:

Las classes citadas en el articulo anterior, y tan pronto como lo permitan los recursos de que disponga la Càmara, se establecerán necesariamente de:

- a) Comercio: Cálculo Mercantil, Tenedu-ria de Libros.
- b) Lenguas vivas: Francés, Inglés, Ale-mán e Italiano.
- c) Geografía y Estadística industrial y comercial.
- d) Aritmética y Algebra.
- e) Economía Política.
- f) Tecnología industrial.
- g) Derecho comercial y marítimo.
- h) Taquigrafía.
- i) Mecanografía.
- Procurando por todos los medios el esta-bllecimiento de las siguientes enseñanzas:
- a) Historia de los productos negociables.
- b) Historia general del comercio y de la Industria.
- c) Legislación mercantil y aduanera.
- d) Construcciones y armamentos marítimos.
- e) Física, Química e Historia Natural.
- f) Dibujo general y artístico, de aplica-ción a la industria y al comercio.

Llastima gran que'ls medis no co-responguin a las aspiracions d'aquests benemerits tarragonins, puig no'n cap dubte que comptaràm ab una Escola Mercantil montada a la moder-na, que parlarà molt en favor del Comers de nostra ciutat.

ANTÓN RIUS.

Petits concursos de

"El Poble Català"

Desitjós *El Poble Català* de con-tribuir a despertar en lo jovent na-cionalista l'activitat y l'emulació, y creyent patriòticament addressar encara més lo seu talent a la defensa de las nostras ideas desde'l gran motor politich que en los temps actuals consti-tueixen la premsa, inaugura una serie de «Petits concursos» pera premiar, modestament, treballs perio-dístichs.

Lo primer d'ells, al que convoca avuy, té per objecte oferir un premi de quaranta pessetas al mellor aplach de «Ecos, notas o solts politichs», pera ésser publicats en lo número 55 d'*El Poble Català* que sortirà'l dis-sapte, dia 25 d'aquest mes y any.

Los qui vulguin prendre part en aquest concurs han de tenir presents las condicions que segueixen:

1. Los «Ecos, notas o solts politichs» han de ser segons la natura-lesa d'aquests treballs periodístichs, vibrants y concisos; lo seu pensa-ment politich será nacionalista y li-beral, y l'extensió del conjunt d'ells haurà de tenir de sis a deu quartillas de lletra corrent.

2. Lo plazo d'admissió comen-zarà'l dilluns, dia 20 y acabará per tot lo dimecres, dia 22.

3. Lo tema a que dèu subjectar-se l'escriptor són las actualitats de la política espanyola, o fets y cosas de aquí o fòra d'aquí, però sempre vius y actuals y ab relació ab Catalunya y Nacionalsme.

4. Lo nom y cognoms de l'autor, així com la seva adressa, han de acompanyarse en una carpeta apart, que dugui al demunt lo titol o lema de las quartillas presentadas. Si al descloures lo plech corresponent al treball que obtinga'l premi aquest resultés anònim, s'anularà'l fallo.

5. *El Poble Català* publicarà, en lo seu número del dia 25 del més que som, los «Ecos, notas o solts politichs» premiats y farà públich lo nom del seu autor, a menys que aquest, en lo plech corresponent, manifesti la seva voluntat de que se li resvi.

6. Aquest «petit concurs» en lliu-pera tothom, y cap escriptor de

dintre o fòra de nostra collaboració està interdit de concòrrehi.

7. Judicarán los treballs presen-tats los nostres companys en Jaume Carner, en Joaquim Lluhí y en Fran-cesch Rodón.

Barcelona, 10 de novembre de 1905.

NOVAS

Essent l'encaregat de l'Ad-ministració del periódich *Lo Camp de Tarragona* D. Sadurní Ginesta amo de la Llibreria y Centre de suscripcions de la Rambla de Sant Joan n.º 39, a ell tindrán que dirigirse pera l'inscripció d'Anuncis; com tam-bé pera las reclamacions y fal-tas que notin los suscriptors en lo servey del periódich, pera lo qual se'ls hi prega donguin avis de tota alteració o cambi de domicili.

L'huracá que'l dilluns a la nit de la present setmana se deixá sentir en nostra capital y terme, fou de lo més terrible que s'hagi vist, excepció del famós dia de Sant Ximèn de trista recordansa, de que ja alguns anys.

Verdaderament hi hagué estonas de la nit que la furia del vent impo-sava y entrístia.

Les pèrdudas ocasionadas ab motiu de l'huracá són bastants, especial-ment la cullita de las olivas, que's pot considerar perduda del tot. Menys mal que trobá'l terrer sech, donchs si las terras haguessin tingut una regu-lar assaonada, allavors los perjudicis en lo camp haurían resultat ruinosos per una bona porció d'any, puig no hauria quedat pas un arbre dret.

No detallèm los desperfectes oca-sionats al moll en los edificis parti-culars y demés, ja que la premsa local ho ha fet ab tota mena de de-talls.

Afortunatamente, lo temps s'abona-sá després y va plourer a l'endemà ab bastanta regularitat.

Parlan ja's diaris d'aquesta ciutat de la constitució del nou Ajuntament y tots són calendaris sobre si serà alcalde fulano o mengano.

Nos sembla molt aviat pera sem-blant tasca, puig d'aquí al primer de Janer encara hi ha prou temps pera que lo que avuy sembla blanch se torni negre.

Ja cal que tingen acert los capítos-tos de la política, puig entenèm que'ns preparam días molt difícils pera Ta-ragona y que, donats los elements que compondrán lo nou Ajuntament, se fa indispensable que l'Alcaldia re-caigui en mans de persona que no s'hagi gastat políticamente y de suf-iciente criteri y energía pera fer front als conflictes que puguen presentarse.

Creyem arribada l' hora de que s'acabin certas combinacions d'un maquiavelisme barato y inespllicable en personas que saben quan difícil es lo càrrec d'Alcalde.

Las últimas eleccions municipals ha posat una vegada més de manifest fins ahont arriban los pochs escrú-pols de certa gent, y tota vegada que'l còs electoral, sens dubte per no fruir la suficient cultura colectiva, no té'l necessari acert, se fa indispensable que a la constitució de l'Ajuntament y en lo nombramiento d'Alcalde de-mostrin los elements directius que no's troben a la mateixa altura que'l còs electoral.

Ab sinceritat ho declarém. Hi ha elements a l'Ajuntament que no deu-rian haversi portat. Mes ja que hi són procuris que puguen intervindre lo menys directament possible en determinats assumptos y sobre tot pensin tots los regidors que Tarragona espera jutjarlos definitivament se-gún sian sus obras en l'administra-ció del Municipi.

Nostre bon amich y company don Joseph Guinovart ha tingut l'inmen-sa desgracia de veurer morir a son únic fill, hermós nen de setze me-sos.

Al donar a nostre amich Sr. Gui-novart y demés familia nostre més sentit pèsam, li desitjèm la major resignació pera soportar aquest in-fortuni.

Ha obtingut a l'Escola d'Enginyers de Barcelona'l titol d'Enginyer In-dustral, especialitat química, nostre particular amich lo jove tarragoni D. Joseph A. López Bertrán.

Felicitem coralment al nou Engi-nyer y a sa distingida familia.

-Neurastenia.-Neurastenia-Sugrañes.

Serà nombrosa la representació del catalanisme tarragoni en la festa que aquesta nit se celebra a Barcelona en motiu de la victoria obtinguda'l diumenge passat y que promet ser un acte hermosissim y que patentisa una vegada més la germanor que existeix entre tots los elements autono-mistas catalans.

La mare política de nostre bon amich en Joan Escandell, navier de aquesta plassa, morí'l dimarts passat.

Era D. Joaquina Peró la viuda de l'antich administrador de Loterías senyor Miralles, persona molt cone-cuda y apreciada de tothom.

Endressèm nostre sentit pèsam a D. Joan Escandell y a D. Leonci Montañés, abdós fills polítichs de la difunta y a l'ensembs a las distingi-das famílies dels esmentats senyors.

Segueix activament l'importació de blats russos. Encara que res com aquesta importació pera donar idea de la pobresa del país, de moment constitueix una molt important font d'ingressos pera Tarragona, sobre tot pera la classe obrera, que troba en lo port abundó de jornals ben pagats.

Sembla que durant l'avent serán plantats cent quaranta arbres en lo passeig inmediat al moll de Costa, efectuacions per aquell indret obra que contribuirà a hermosejar aquella part del port.

En la vila veïna d'Altafulla ha mort aquesta setmana la mare del nostre distingit amich D. Joan Vilà y Bassa, actual president d'aquesta Di-putació provincial.

Desitjèm de tot cor que Déu con-cedeixi forsa resignació al senyor Vilà pera sobreportar aital desgracia y tota la fe cristiana pera poguer pregar per l'ànima de tan amorosa mare.

Les nostres queixas han sigut es-coltadas y ara podèm passar sense omplirnos de fanch o de pols d'un costat a l'altre dels carrers y tan sols desitjèm que continui la neteja de passeras, cosa fácil de fer.

Donèm les gracies a l'Alcalde se-nyor Sabater per haver donat un orde tan encertada.

En la societat «Centro de Lectura» de la veïna ciutat de Reus, s'estrenà darrerament la comèdia en un acte del conegut escriptor senyor D. J. Fer-ré y Gendre denominada *Los Respon-sos*, de quina obra se'n diu que obtingué un bon èxit.

Felicitèm de veras a nostre amich senyor Ferré y Gendre per aquest senyalat triomf literari.

—Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

Lo passat dimecres tingüé lloch lo sepeli cristià de la senyora D.ª Anto-nia Soler Plana, viuda de Masdeu, mare del regidor d'aquest Ajunta-ment D. Carles Masdeu y tia del nostre company en Joseph Soler, del comers d'aquesta plassa.

Que Deu la tingui en sa santa glo-ria.

La distingida esposa de nostre amich D. Francesc Nel-lo ha des-lliurat ab tota felicitat una preciosa nena.

Nostra més coral enhorabona.

Van seguir les molesties que s'ocasionan als que tenen d'utilisàls trens de la companyia del Nort per anar a Reus y demés poblacions de la línia de Lleida, en probabilitats de rebrer, algún dia, un susto de consideració, puig la manera de portar a cap lo complicat moviment d'empenyer lo tren per la qua, passant per demunt d'una giratoria, pot produïr algun dia desgracias.

Y a tot això, ningú diu res. Es-trista condició la de la gent de nostre terra, abatuts y sense coratge per alsà la més petita protesta contra un procedir tant ridicol y grotesch.

Válame Dios y lo que semos!

Havèm llegit en *Heraldo de Tarra-gona* un soi referent als mobles de l'Escola Normal de mestres que fou, en mala hora, suprimida.

Francament nos sembla que'l tal soi valia més que no hagués apare-cut, perquè no comprenèm que té que veurer l'una cosa ab l'altra y quin inconvenient pot sobrevenir, després que'ls mobles, galantment cedits per la Diputació, sien utilitzats per l'Escola de Comers.

D'això se'n diu fíc'ls peus a la gallada.

Colegi Josefi.—Vegis l'anunci de cuarta plana.

Totas las missas que's resarán pas-sat demà, dilluns, de set a onze a la Iglesia de Sant Francesc, serán apli-cades en sufragi de l'ànima de don Esteve Rosiñol y Pasquès, en com-meoració de l'any de la seva mort. (E. P. D.)

Renovèm a sa distingida familia'l nostre pèsam.

Demà, de dotze a dos quarts de dues, la banda del Regiment d'Infan-teria Luchana executarà al passeig de la Rambla de St. Joan, las pessas següents:

Pass-doble «Descacherrante». Sarsuela «Balada de Luz». H. Bableo, Septimino. Valses «Ondas del Danubio». Pas-doble «Banda de Trompetas».

COSTUMS TARRAGONINAS

Darreras obras de

D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL HERÈU Y CABALÉ..... Preu: 2 pts. MONTSERRAT..... » 3 »

Se venen en l'estampa de Fran-cesch Sugrañes.

Aumenta l'animació entre'l ele-ments que forman l'Orfeó tarragoni que té son hostatge dins de nostra Associació. Esperem que, ben aviat, un simpàtic estol de nenes xamo-sas, vindrà a sumarse a las dos sec-cions de noys y hoines que's van or-ganisant.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RÍUS, 9

TARJETAS DE VISITA

Impremta Sugrañes

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Alme-ria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sorirà d'aquest port lo dia 23 de no-vembre lo vapor **Cabo Oropesa**, son capít D. Victor Urrutia, admetent càrrega y passatgers pera ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Sastrería y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastreria, Camiseria y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusi**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajes y pessas pera senyors eclesiàstichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

Academia del Perfectissim Corte Parisien Martí

Baix la direcció de la professora titular

senyoreta María Alberich

Ab lo Corte Parisien Martí s'obté una ensenyansa práctica en pochs días pel procediment de la Transformació.

En aquesta Academia s'ensenyarà de tallar, adornar y's confeccionarán tota mena de pessas de vestir, tant pera senyoras com pera nens.

